

11 Μαΐου, 1994

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΟΛΑΚΙΔΗΣ & ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 67/92)

Διοικητικό Δίκαιο — Έκδοση διοικητικής πράξης — Αρμοδιότητα — Η έγκριση από σώμα άλλο από εκείνο προς το οποίο παρέχεται αποφασιστική αρμοδιότητα προς έκδοση μιας διοικητικής πράξης δεν μεταβάλλει την προέλευση της πράξης αλλά προσδίδει σ' αυτήν αναδρομικά εκτελεστό χαρακτήρα.

5

Προκήρυξη και Διεξαγωγή Διαγωνισμών — Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός — Κανονισμοί — Δεν αποτελεί λόγο ακύρωσης η παράβαση κάθε κανόνα αλλά μόνο αυτών που χαρακτηρίζονται ως ουσιώδεις — Η κρίση για το χαρακτήρα του τύπου ως ουσιώδους ανήκει στον Δικαστή — Κριτήρια για το σχηματισμό τέτοιας κρίσης.

10

Οι αιτητές προσέβαλαν με την προσφυγή τους την απόφαση βράβευσης των ενδιαφερομένων μερών σε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για την ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου στον Άγιο Αθανάσιο. Ο καθ' ου η αίτηση πρόβαλε προδικαστική ένσταση ότι η επίδικη απόφαση ήταν προπαρασκευαστική και όχι εκτελεστή διοικητική πράξη, και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να προσβληθεί με προσφυγή.

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας μερικώς την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

20

1. Η Προδικαστική ένσταση δεν ευσταθεί. Το Άρθρο 24(6) των Κανονισμών Προκήρυξης και Διεξαγωγής Διαγωνισμών ανέφερε ρητά ότι η Κριτική Επιτροπή είχε την εξουσία να αποφασίζει τελεσί-

25

δικαια για τις μελέτες που υποβλήθηκαν.

5 Σύμφωνα με την κρατούσα νομολογία η έγκριση από σώμα άλλο από εκείνο προς το οποίο παρέχεται αποφασιστική αρμοδιότητα προς έκδοση μίας διοικητικής πράξης δεν μεταβάλλει τη προέλευση της πράξης αλλά προσδίδει σ' αυτήν αναδρομικά εκτελεστό χαρακτήρα.

10 Στην υπό κρίση υπόθεση η αποφασιστική αρμοδιότητα και η εξουσία άσκησης τελεσίδικης κρίσης επί των μελετών είχε ανατεθεί στην Κριτική Επιτροπή. Περαιτέρω, όπως σαφώς προκύπτει από την ανακοίνωση στον ημερήσιο τύπο ημ. 15 Νοεμβρίου 1991, η δημοσίευση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού προερχόταν από τον ίδιο τον Δήμο και όχι την Κριτική Επιτροπή. Η ανακοίνωση αναφέρετο κατά τρόπο οριστικό στα αποτελέσματα και επληροφορούσε όσους διαγωνιζόμενους αρχιτέκτονες δεν είχαν βραβευθεί να παραλάβουν τις μελέτες τους από τα γραφεία του Δήμου Αγίου Αθανασίου. Η γνώση την οποία έλαβαν οι αιτητές από την πιο πάνω ανακοίνωση ήταν πλήρης όσον αφορά το περιεχόμενο της πράξης και από αυτήν μπορούσαν να διαγνώσουν με βεβαιότητα και ακρίβεια την υλική ή ηθική ζημιά την οποία υπέστησαν.

25 Για όλους του πιο πάνω λόγους η ένσταση του καθ' ου η αίτηση για έλλειψη εκτελεστότητας της προσβαλλόμενης πράξης δεν μπορεί να ευσταθήσει και απορρίπτεται

30 2. Σύμφωνα με τις αρχές της νομολογίας, δεν συνιστά λόγο ακύρωσης κάθε παράβαση των διαδικαστικών κανόνων αλλά μόνον η παράβαση των ενεργειών εκείνων που χαρακτηρίζονται σαν ουσιώδεις. Η κρίση για το χαρακτήρα του τύπου σαν ουσιώδους ανήκει στο δικαστή και σαν κριτήριο για το σχηματισμό τέτοιας κρίσης λαμβάνεται, μεταξύ άλλων, υπόψη η εισροή που άσκησε η παράβαση του τύπου στο περιεχόμενο της απόφασης.

35 Η αθέτηση τύπου δεν συνεπάγεται ακυρότητα εάν από την εκτίμηση των ειδικών προκύπτει ότι αυτή δεν επηρέασε πράγματι τις εγγυήσεις υπέρ της νομιμότητας της πράξης ή όταν προκύπτει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν επήλθε βλάβη στα συμφέροντα του δικαιουμένου.

40 Από τα περιστατικά της συγκεκριμένης υπόθεσης το Δικαστήριο κατέληξε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε διασφάλισε την ανωνυμία των διαγωνιζομένων και των αιτητών, η δε παρατυπία που σημειώθηκε με την παρουσία μελών της Κριτικής Επιτροπής στο

- χώρο παράδοσης των μελετών λίγο πριν από τη λήξη της παράδοσης, δεν επηρέασε, ούτε απεδείχθη ότι επηρέασε, την κρίση της Επιτροπής όσον αφορά τα αποτελέσματα του διαγωνισμού.
- Ο πιο πάνω ισχυρισμός των αιτητών δεν έχει θεμελιωθεί και απορρίπτεται. 5
- Μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων των διαγωνιζομένων για διατήρηση της ανωνυμίας τους, ο όρος 6.1 της Προκήρυξης επέβαλλε τη χρήση εξαψήφιου αριθμού ως διακριτικού συμβόλου της κάθε μελέτης. Ο αριθμός αυτός δεν έπρεπε να αποτελεί αριθμητική πρόοδο, ούτε να περιέχει οποιοδήποτε αριθμό τηλεφώνου. 10
- Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών ότι το ενδιαφερόμενο μέρος (4) χρησιμοποιώντας επταψήφιο αντί εξαψήφιο διακριτικό σύμβολο στη μελέτη του, παραβίασε επιτακτική διάταξη της Προκήρυξης και για το λόγο αυτό η μελέτη του θα έπρεπε να θεωρηθεί άκυρη και να μην είχε ληφθεί υπόψη από την Κριτική Επιτροπή. 15
- Το Δικαστήριο συμφωνεί με την πιο πάνω εισήγηση των αιτητών. Η χρήση εξαψήφιου αριθμού αποτελούσε επιτακτική υποχρέωση των διαγωνιζομένων, με βάση τους όρους της Προκήρυξης, την οποία το ενδιαφερόμενο μέρος είχε παραβιάσει. Η Κριτική Επιτροπή θεωρώντας έγκυρη τη μελέτη αυτή ενήργησε αντίθετα προς το Άρθρο 21(6) των Κανονισμών Προκήρυξης. 20 25
- Η παρατυπία η οποία σημειώθηκε ήταν ουσιώδης για το λόγο ότι υπήρχε σοβαρή πιθανότητα ο επταψήφιος αριθμός, που διέφερε από όλους τους υπόλοιπους, να αποτελούσε διακριτικό στοιχείο αναγνωριστικό της ταυτότητας του διαγωνιζομένου. Επιπλέον, η παρατυπία αυτή άσκησε ουσιώδη επίδραση στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης για το λόγο ότι στην παράτυπα υποβληθείσα μελέτη η Κριτική Επιτροπή απένεμε έπαινο. 30
- Για όλους του πιο πάνω λόγους η απόφαση της Κριτικής Επιτροπής να βραβεύσει με έπαινο τη μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (4) ακυρώνεται. 35
3. Σύμφωνα με το Άρθρο 19, παράγραφος (13) των Κανονισμών, το Πρόγραμμα του Διαγωνισμού θα έπρεπε να περιέχει δήλωση κατά πόσον εγίνοντο δεχτές στο Διαγωνισμό διαφορετικές λύσεις ή παραλλαγή λύσεων από ένα διαγωνιζόμενο για το θέμα του Διαγωνισμού. 40

Τέτοια δήλωση περιείχετο εν προκειμένω στον όρο 10.0 της Προκήρυξης.

5 Ενόψει του περιεχομένου του πιο πάνω όρου 10 της Προκήρυξης, του όρου 12.7, ανωτέρω, ο οποίος παρείχε τη διακριτική ευχέρεια στην Επιτροπή να εξασκήσει την κρίση της όσον αφορά την εκτίμηση των επιπλέον στοιχείων που πιθανόν να δημιουργούσαν αθέμιτο ανταγωνισμό και με βάση το τεκμήριο της νομιμότητας και ελλείπει μαρτυρίες περί του αντίθετου, γίνεται δεκτό ότι η επιπλέον μακέττα που υπέβαλε το ενδιαφερόμενο μέρος (2) αποτελούσε παραλλαγή της ίδιας λύσης και ο σχετικός ισχυρισμός των αιτητών απορρίπτεται.

10 4. Είναι η εισήγηση των αιτητών πως η μελέτη η οποία βραβεύτηκε με πρώτο βραβείο, παρουσίαζε σαφείς παρεκκλίσεις από τα επίσημα δεδομένα του διαγωνισμού και ως εκ τούτου δεν έπρεπε να γίνει αποδεκτή, πόσο μάλλον, να βραβευτεί.

15 (α) Τόσο από την έκθεση του Δημοτικού Γραμματέα όσο και από την απάντηση που δόθηκε στην πιο πάνω ερώτηση, είναι φανερό πως ήταν επιθυμητό για την Επιτροπή να τοποθετηθούν στο ισόγειο όσες υπηρεσίες έρχονταν σε συχνή επαφή με το κοινό, κι' αυτό για ευνόητους λόγους, τα δε γραφεία ήταν και πάλιν επιθυμητό να κατανεμηθούν σε δύο μόνο ορόφους.

20 Η τοποθέτηση από το ενδιαφερόμενο μέρος (1) και των δύο πιο πάνω λειτουργιών στο ισόγειο δεν βρισκόταν, σε οποιαδήποτε αντίθεση με τις πιο πάνω κατευθύνσεις ούτε και καθιστούσε την πρότασή του εκτός προδιαγραφών.

25 (β) Παραμφερής με τα πιο πάνω ήταν και η εισήγηση των δικηγόρων των αιτητών ότι η μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (1) έδινε κατανομή των γραφειακών χώρων που θα αποτελούσαν μέρος της μελλοντικής γραφειακής επέκτασης σε τρίτο όροφο, κατά σαφή παρέκκλιση της κατεύθυνσης για τοποθέτηση των γραφειακών χώρων σε δύο μόνον ορόφους.

30 Όπως προαναφέρθηκε, η σχετική κατεύθυνση που δόθηκε αναφορικά με το θέμα αυτό ήταν ότι θα ήταν επιθυμητό και όχι επιτακτικό να κατανεμηθούν οι γραφειακοί χώροι σε δύο μόνον ορόφους. Περαιτέρω, σε σχετική ερώτηση που υποβλήθηκε, κατά πόσον η μελλοντική γραφειακή επέκταση θα έπρεπε κατ' ανάγκη να προβλεφθεί σε ισόγειο, η απάντηση ήταν ότι κάτι τέτοιο επαφίετο στην κρίση του μελετητή.

- (γ) Η επόμενη εισήγηση αφορούσε την τοποθέτηση από το ενδιαφερόμενο μέρος (1) της αίθουσας πολλαπλής χρήσης στον πρώτο όροφο, γεγονός το οποίο, σύμφωνα με τους αιτητές, βρισκόταν σε προφανή αντίθεση προς τους όρους του κτιριολογικού προγράμματος και συγκεκριμένα της παραγράφου Α και της λογικής συνεξέτασης των παραγράφων Α(iv) και Στ(i). 5

Το Δικαστήριο διαφωνεί με την εισήγηση αυτή των αιτητών. Ούτε στο κτιριολογικό πρόγραμμα, ούτε και σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο του διαγωνισμού υπήρχε οποιαδήποτε άλλο έγγραφο του διαγωνισμού υπήρχε οποιαδήποτε επιτακτική πρόνοια ή ρητή υποχρέωση για τοποθέτηση της αίθουσας αυτής στο ισόγειο. 10

- (δ) Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών πως η μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (1) παρουσίαζε σοβαρά προβλήματα πυρασφάλειας καθώς και προβλήματα καλού φωτισμού και εξαερισμού των γραφειακών χώρων, λόγω της παροχής μικρών σχετικά ανοιγμάτων σε σχέση με τα μεγέθη των επιμέρους χώρων. Επίσης, κατά σαφή παράβαση των περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμών και των όρων 1.7 και 12.4 της Προκήρυξης, παρουσίαζε μεγάλο αριθμό χώρων στάθμευσης που βρίσκονταν σε απόσταση μικρότερη των τριών μέτρων από τη γραμμή ρυμοτομίας. 15 20

Τα προβλήματα πυρασφάλειας είχαν εντοπιστεί από την Κριτική Επιτροπή, η οποία στη σχετική έκθεσή της σημείωσε ότι αυτά θα έπρεπε να αρθούν. Σύμφωνα με τον όρο 5.3 και 5.3.2 της Προκήρυξης, σε περίπτωση απονομής Πρώτου Βραβείου ο Εργοδότης υποχρεούτο να αναθέσει στον βραβευθέντα την εκπόνηση της μελέτης, με την επιφύλαξη να ζητήσει από αυτόν μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα λογικές μετατροπές στη μελέτη του για να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις του Εργοδότη. Σε συνεδρίασή της με ημερομηνία 3/10/1991 η Κριτική Επιτροπή, προφανώς μετά από τη διαμαρτυρία διαγωνιζομένου για μη τήρηση του όρου 1.7 της Προκήρυξης από μέρους της, αποφάσισε να σταλεί σε όλους τους διαγωνιζομένους επιστολή στην οποία θα ειδικευόταν ότι παρόλο που η απάντηση της Κριτικής Επιτροπής όριζε ότι το κτίριο έπρεπε να απέχει 10 πόδια από όλα τα σύνορα του τεμαχίου και τη γραμμή ρυμοτομίας, εντούτοις, μελέτες οι οποίες έγιναν σύμφωνα με τις πρόνοιες του Οικοδομικού Κανονισμού 6Α θα εθεωρούντο έγκυρες, σύμφωνα με το Άρθρο 1.7 του προγράμματος του διαγωνισμού. 25 30 35 40

- (ε) Στην απαντητική γραπτή αγόρευση των αιτητών αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, η προσφορά για την ανέγερση του Με-

- 5 γάρου με βάση τη βραβευθείσα μελέτη θα υπερέβαινε το £1.000.000. Σύμφωνα με τους όρους 3.0 και 12.3 της Προκήρυξης, ο προϋπολογισμός δαπάνης του έργου ανήρχετο στο ποσό των £600.000 περίπου, με ανεχτό όριο απόκλισης μέχρι 20%. Σύμφωνα με την
- 10 ένορκη μαρτυρία του μέλους της Κριτικής Επιτροπής Άκη Χαράλαμπος, το κόστος της οικοδομής δεν υπερέβαινε το ποσό των £645.000 και συνεπώς ήταν σύμφωνο με τους όρους του διαγωνισμού. Οι αιτητές, οι οποίοι φέρουν το βάρος αποδείξεως, δεν έχουν στοιχειοθετήσει με αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία τον πιο πάνω ισχυρισμό τους. Συνεπώς, ο ισχυρισμός αυτός παρέμεινε αθεμελιώτος και απορρίπτεται.
- 15 5. Σύμφωνα με τον όρο 8.2 της Προκήρυξης οι απαντήσεις της Κριτικής Επιτροπής προς τις ερωτήσεις των διαγωνιζομένων θα έπρεπε να σταλούν όχι αργότερα από τις 16/9/1991. Είναι η θέση των αιτητών πως η καθυστέρηση στην κοινοποίηση, που αποδεικνύετο από το γεγονός ότι το έγγραφο κοινοποίησης των ερωταπαντήσεων έφερε ημερομηνία 17/9/1991, αποτελούσε ουσιαστική παραβίαση των Κανονισμών.
- 20 Το Δικαστήριο δεν συμφωνεί με την εισήγηση των αιτητών ότι η καθυστέρηση μίας ημέρας στην αποστολή των απαντήσεων αποτελούσε τέτοια ουσιώδη παράβαση των όρων που θα μπορούσε να οδηγήσει την όλη διαδικασία του διαγωνισμού σε ακύρωση. Εξάλλου, η μικρή καθυστέρηση που σημειώθηκε, υπήρξε κοινή για όλους τους διαγωνιζόμενους και οι αιτητές, οι οποίοι υπέβαλαν εμπρόθεσμα τις μελέτες τους, δεν απέδειξαν ότι υπέστησαν οποιαδήποτε συγκεκριμένη ζημιά από αυτήν.
- 25 30 *Η προσφυγή επιτυγχάνει μερικώς χωρίς έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- 35 *HadjiVassiliou v. C.O.A. (1987) 3 C.L.R. 2142,*
- Μεσαρίτης κ.ά. ν. Δήμου Πάφου (1989) 3 Α.Α.Δ. 760,*
- 40 *Τσιμίλη ν. Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 4670,*
- P.A.G. Architects - Engineers ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 3167,*
- Ploussiou v. Central Bank of Cyprus (1982) 3 C.L.R. 230,*

Βασιλείου κ.ά. ν. Ε.Δ.Υ. (1992) 4 Α.Α.Δ. 651,

Δημοκρατία ν. Στυλιανού κ.ά. (1990) 3 Α.Α.Δ. 2427.

Προσφυγή. 5

Προσφυγή εναντίον του αποτελέσματος του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού που διεξήγαγε ο Δήμος για την ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου στον Δήμο Αγίου Αθανασίου.

Γ. Σαββίδης, για τον Αιτητή. 10

Γ. Αγαπίου, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult. 15

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή οι αιτητές ζητούν από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:

(Α) Δήλωσιν του Δικαστηρίου κηρύσσουσα το αποτέλεσμα Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού που διεξήγαγε ο καθ' ου η αίτηση Δήμος διά την ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου εις τον Άγιον Αθανάσιον εν τοις εφ' εξής "ο Διαγωνισμός" και το οποίο εκοινοποιήθηκε διά του τύπου την 15.11.1991, ως άκυρον και στερημένο οποιουδήποτε νομικού αποτελέσματος. 20

(Β) Δήλωσιν του Δικαστηρίου ότι η επιλογή και βράβευση των ενδιαφερομένων προσώπων εις τον Διαγωνισμό πρέπει να κηρυχθεί άκυρη και άνευ οποιουδήποτε νομικού αποτελέσματος γιατί έγινε κατά παράβασιν των κανόνων χρηστής διοίκησης και των όρων της προκήρυξης του Διαγωνισμού. 30

Με ανακοίνωσή του στον ημερήσιο τύπο ημερ. 20 Ιουλίου 1991 ο καθ' ου η αίτηση Δήμος προκήρυξε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό με τίτλο "Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός για την Ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου Αγίου Αθανασίου", σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προκήρυξης του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου. Στην ανακοίνωση αναφέροντο και τα ονόματα του Προέδρου και των τεσσάρων μελών της Κριτικής Επιτροπής που διορίστηκαν για το σκοπό αυτό. 40

Προς όλους τους ενδιαφερόμενους αρχιτέκτονες παραδόθηκε κατάλογος εγγράφων και σχεδίων που αφορούσε τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και ο οποίος, μεταξύ άλλων, περιλάμβανε τη Προκή-

5 ρυξη και Όρους Συμμετοχής, την Έκθεση του Δημοτικού Γραμματέα, Κτιριολογικό/Αρχιτεκτονικό Πρόγραμμα, Χωρομετρικά και Τοπογραφικά σχέδια κ.ά. Επίσης με επιστολή του Προέδρου της Κριτικής Επιτροπής Δημάρχου Αγίου Αθανασίου κ. Διαμαντή ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1991 κοινοποιήθηκαν προς τους διαγωνιζόμενους οι απαντήσεις στα ερωτήματα που είχαν υποβάλει προς διευκρίνιση.

10 Συνολικά υποβλήθηκαν 15 έγκυρες μελέτες από ισάριθμους αρχιτέκτονες μεταξύ των οποίων οι αιτητές και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Σύμφωνα με τον όρο 9.1 της Προκήρυξης οι μελέτες έπρεπε να παραδοθούν στον Επίσημο Παραλήπτη στις 29 Οκτωβρίου 1991 μεταξύ 8.00 π.μ. και 2.00 μ.μ. και να φέρουν εξασήφιο κωδικό αριθμό.

15 Η Κριτική Επιτροπή είχε δικαίωμα, με βάση τον όρο 5 της Προκήρυξης να αποφασίσει τη βράβευση των καλύτερων αρχιτεκτονικών μελετών και να απονεμίει πρώτο, δεύτερο και τρίτο βραβείο καθώς και έπαινο. Με βάση τον όρο 5.3, η εκπόνηση της Μελέτης και η επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου θα ανατίθετο στον πρώτο βραβευθέντα. Το κάθε βραβείο θα εσυνοδουέτο και από συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

25 Η Κριτική Επιτροπή αφού μελέτησε τις υποβληθείσες μελέτες αποφάσισε να ξεχωρίσει επτά από αυτές οι οποίες κατά τη κρίση της ικανοποιούσαν σε μεγάλο βαθμό τα κριτήρια και στη συνέχεια αποφάσισε ομόφωνα τη βράβευση τεσσάρων μελετών με βάση τον κωδικό αριθμό που έφεραν. Μετά το άνοιγμα των φακέλων και τη πιστοποίηση της ταυτότητας των βραβευθέντων, τα βραβεία απονεμήθηκαν ως ακολούθως: 1ο βραβείο από £3.000 στο ενδιαφερόμενο μέρος Κώστα Κουτσοφτίδη, 2ο βραβείο από £2.000 στο ενδιαφερόμενο μέρος Αντώνη Πρωτοπατά, 3ο βραβείο από £1.000 στο ενδιαφερόμενο μέρος Ζήνωνα Σιερεπεκλή και έπαινος στο ενδιαφερόμενο μέρος Μαργαρίτα Δανού.

35 Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού έγινε με δημοσίευση του καθ' ου η αίτηση Δήμου στον ημερήσιο τύπο ημερομηνίας 15 Νοεμβρίου 1991.

40 Σε συνεδρίασή του με ημερομηνία 31.1.92 ο καθ' ου η αίτηση Δήμος ενέκρινε την απονομή των βραβείων όπως αυτή αποφασίστηκε από την Κριτική Επιτροπή.

Στη συμπληρωματική γραπτή τους αγόρευση οι δικηγόροι του καθ' ου η αίτηση ήγειραν προδικαστική ένσταση ισχυριζόμενοι ότι

τα αποτελέσματα του διαγωνισμού όπως περιείχοντο στην απόφαση της Κριτικής Επιτροπής και τα οποία αποτέλεσαν το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής δεν περιείχαν εκτελεστή διοικητική πράξη αλλά πράξη προπαρασκευαστικού περιεχομένου και κατά συνέπεια η προσφυγή είχε καταχωριστεί πρόωρα πριν από την έκδοση της απόφασης του καθ' ου η αίτηση με ημερομηνία 31.1.92, η οποία ήταν και η μόνη εκτελεστή. 5

Η πιο πάνω εισήγηση δεν ευσταθεί. Το άρθρο 24(6) των Κανονισμών Προκήρυξης και Διεξαγωγής Διαγωνισμών ανέφερε ρητά ότι η Κριτική Επιτροπή είχε την εξουσία να αποφασίζει τελεσίδικα για τις μελέτες που υποβλήθηκαν. 10

Σύμφωνα με την κρατούσα νομολογία η έγκριση από σώμα άλλο από εκείνο προς το οποίο παρέχεται αποφασιστική αρμοδιότητα προς έκδοση μίας διοικητικής πράξης δεν μεταβάλλει τη προέλευση της πράξης αλλά προσδίδει σ' αυτήν αναδρομικά εκτελεστό χαρακτήρα. (Βλ. *Hadjivassiliou v. C.O.A.* (1987) 3 C.L.R. 2142, *Νίκος Μεσαρίτης κ.ά. ν. Δήμου Πάφου* (1989) 3 Α.Α.Δ. 760, *Κυριάκος Τσιμίλη ν. Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας*, (1990) 3 Α.Α.Δ. 4670, και *P.A.G. Architects Engineers ν. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3167. 15 20

Στην υπό κρίση υπόθεση η αποφασιστική αρμοδιότητα και η εξουσία άσκησης τελεσίδικης κρίσης επί των μελετών είχε ανατεθεί στην Κριτική Επιτροπή. Περαιτέρω, όπως σαφώς προκύπτει από την ανακοίνωση στον ημερήσιο τύπο ημ. 15 Νοεμβρίου 1991, η δημοσίευση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού προερχόταν από τον ίδιο τον καθ' ου η αίτηση Δήμο και όχι την Κριτική Επιτροπή. Η ανακοίνωση αναφέρετο κατά τρόπο οριστικό στα αποτελέσματα και επληροφορούσε όσους διαγωνιζόμενους αρχιτέκτονες δεν είχαν βραβευθεί να παραλάβουν τις μελέτες τους από τα γραφεία του Δήμου Αγίου Αθανασίου. Η γνώση την οποία έλαβαν οι αιτητές από την πιο πάνω ανακοίνωση ήταν πλήρης όσον αφορά το περιεχόμενο της πράξης και από αυτήν μπορούσαν να διαγνώσουν με βεβαιότητα και ακρίβεια την υλική ή ηθική ζημιά την οποία υπέστησαν (Βλ. σχετικά, *Ploussiou ν. The Central Bank of Cyprus* (1982) 3 C.L.R. 230). 25 30 35

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η ένσταση των καθ' ων η αίτηση για έλλειψη εκτελεστότητας της προσβαλλόμενης πράξης δεν μπορεί να ευσταθήσει και απορρίπτεται. 40

Οι αιτητές αμφισβήτησαν τη νομιμότητα της επίδικης πράξης με

πολυμερές αίτημα.

- Είναι η εισήγηση των δικηγόρων των αιτητών πως, κατά παράβαση βασικών όρων της Προκήρυξης περί μυστικότητας της διαδικασίας και διατήρησης της ανωνυμίας των συμμετεχόντων, ο Πρόεδρος και ένα μέλος της Κριτικής Επιτροπής παρευρίσκονταν στο χώρο παραλαβής των εγγράφων κατά το χρόνο της παράδοσής τους.
- 5
- 10 Με τους όρους 6 και 9 της Προκήρυξης εξασφαλιζέτο η ανωνυμία των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό.
- Ο όρος 6 παράγραφος 1 ανέφερε ότι:
- 15 Οι Διαγωνιζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιήσουν αντί του ονόματός τους εξαψήφιο αριθμό, όχι όμως κατ' αριθμητική πρόοδο, ή τον αριθμό του τηλεφώνου τους. Ο αριθμός αυτός και μόνο θα πρέπει να φαίνεται πάνω σε όλα τα υποβαλλόμενα έγγραφα και σχέδια. Οι μελέτες που θα υποβάλλονται να περιέχουν ανεξάρτητο κλειστό αδιαφανή φάκελο άσπρου χρώματος, πάνω στον οποίο να αναγράφεται ο αριθμός του Διαγωνιζόμενου και μέσα στον κλειστό φάκελο να περιέχεται το πλήρες όνομα και η διεύθυνσή τους."
- 20
- 25 Ο όρος 9 προνοούσε τα ακόλουθα:
- 9.1. "Η ημερομηνία υποβολής των εγγράφων της μελέτης θα είναι η Τρίτη 29 Οκτωβρίου, 1991 από 8.00 π.μ. μέχρι 2.00 μ.μ. Η παράδοση των εγγράφων των μελετών θα γίνεται κατά τις εργάσιμες ώρες στο Δημοτικό Νηπιαγωγείο στην οδό Καισαρείας αρ. 1 και θα εκδίδεται ανώνυμη απόδειξη παραλαβής, στην οποία θα αναγράφεται μόνο ο εξαψήφιος αριθμός της μελέτης. Καμία μελέτη δεν θα παραλαμβάνεται μετά την ανωτέρω ημερομηνία. Τα μεν έγγραφα (σχέδια - έκθεση) θα παραδίδονται σε σφραγισμένο αδιαφανή χαρτοφύλακα, η δε μακέττα σε σφραγισμένο αδιαφανές κιβώτιο με άσπρο περιτύλιγμα χωρίς σημεία αναγνώρισης της προέλευσής του.
- 30
- 35
- 40 9.2. Οι Διαγωνιζόμενοι δεν μπορούν να παραδώσουν τις μελέτες τους αυτοπροσώπως.
- 9.3. Ο Επίσημος παραλήπτης των μελετών δεν θα παρευρίσκεται σε καμία συνεδρία της Κριτικής Επιτροπής με κα-

μία ιδιότητα.”

Με ένορκες δηλώσεις που καταχωρίστηκαν, οι αντιπρόσωποι των αιτητών Μίλτου Κολιανδρή και Χριστάκη Ιωάννου ισχυρίστηκαν ότι όταν στις 29 Οκτωβρίου 1991 μετέβησαν στο Δημοτικό Νηπιαγωγείο Αγίου Αθανασίου για να παραδώσουν τις μελέτες των αιτητών, λίγο πριν από τη λήξη του καθορισθέντος χρόνου, ο Δήμαρχος Αγίου Αθανασίου και τα μέλη της Κριτικής Επιτροπής Άκης Χαραλάμπους και Πάρις Αχιλλέως ήταν παρόντες στο χώρο της παράδοσης.

Το αληθές των πιο πάνω ισχυρισμών δεν αντικρούστηκε στις ένορκες δηλώσεις που καταχώρισαν ο Δήμαρχος Αγίου Αθανασίου και το μέλος της Επιτροπής Άκης Χαραλάμπους. Στις δηλώσεις αυτές αναφέρθηκε ότι πράγματι 5 - 10' πριν από τη λήξη του χρόνου παράδοσης οι πιο πάνω αναφερόμενοι μετέβησαν στο χώρο παράδοσης των μελετών αλλά με σκοπό να μονογράψουν τους κλειστούς φακέλους με τα ονόματα των διαγωνιζομένων καθώς και το δέμα στο οποίο αυτοί θα συσκευάζονταν και να μεριμνήσουν για την ασφαλή φύλαξη των μελετών, όπως όφειλαν σύμφωνα με τους όρους 6.2 και 15.0 της Προκήρυξης που προνοούσαν ότι,

6.2. “Όλοι οι κλειστοί φακέλοι που περιέχουν τα ονόματα των Διαγωνιζομένων θα μονογραφηθούν από τον Πρόεδρο και ένα μέλος της Κριτικής Επιτροπής και θα συσκευασθούν σε δέμα το οποίο θα μονογραφηθεί επίσης από τον Πρόεδρο. Το δέμα θα φυλαχθεί υπό την ευθύνη του Δημοτικού Γραμματέα και θα αποσφραγιστεί παρουσία της Κριτικής Επιτροπής μετά την συγγραφή της αιτιολογικής έκθεσης της τελικής απόφασης.”

Ο όρος 15.0 που προνοούσε για την ασφαλή φύλαξη των μελετών ανέφερε ότι,

“Ο Εργοδότης θα λάβει όλα τα μέτρα για την ασφαλή φύλαξη των μελετών των Διαγωνιζομένων και δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για τυχόν ζημιά που θα προξενηθεί σε εργασία που έχει υποβληθεί κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες.”

Αποτελούσε βασικό όρο των Κανονισμών Συμμετοχής ότι οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να χρησιμοποιήσουν αντί του ονόματός τους εξαψήφιο κωδικό αριθμό και να μην παραδώσουν τις μελέτες τους αυτοπροσώπως. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 21 των Κανονισμών Προκήρυξης και Διεξαγωγής Διαγωνισμών, μελέτη θα

εθεωρείτο άκυρη εάν με οποιοδήποτε τρόπο ο διαγωνιζόμενος άφη-
νε να γίνει γνωστή η ταυτότητά του, ή προσπαθούσε να το κάμει ή
ακόμα εάν προσπαθούσε να επηρεάσει μέλος της Κριτικής Επιτρο-
πής.

5

Με βάση τα πιο πάνω, είναι φανερό ότι ένα μέρος της ευθύνης
προς διαφύλαξη της ανωνυμίας βάρυνε και τους ίδιους τους δια-
γωνιζόμενους οι οποίοι είχαν υποχρέωση να προβούν σε όλες τις
αναγκαίες ενέργειες και να λάβουν όλα τα προσήκοντα μέτρα ώστε
να μην αποκαλυφθεί η ταυτότητά τους.

10

Σύμφωνα με την έκθεση της Κριτικής Επιτροπής, κατά την ημε-
ρομηνία παράδοσης των μελετών, όλοι οι κλειστοί φάκελοι με τα
ονόματα μονογραφήθηκαν και όλοι μαζί σφραγίσθηκαν. Κατά τη
15 συνεδρίαση της Επιτροπής οι 15 έγκυρες μελέτες τοποθετήθηκαν
στο χώρο με τυχαία σειρά και στη συνέχεια καθορίστηκαν τα κριτή-
ρια βάσει των οποίων η Επιτροπή θα εξασκούσε την κρίση της. Από
τις 15 μελέτες επιλέγησαν αρχικά επτά και ακολούθως οι τέσσερις
επιτυχοσές με βάση τον κωδικό αριθμό που έφεραν. Η πιστοποίη-
ση της ταυτότητας των βραβευθέντων έγινε αφού είχε ήδη ληφθεί η
20 τελική απόφαση επιλογής και αφού είχε ήδη συνταχθεί έκθεση για
την κάθε μια από τις 15 μελέτες.

20

Σύμφωνα με τις αρχές της νομολογίας, δεν συνιστά λόγο ακύ-
ρωσης κάθε παράβαση των διαδικαστικών κανόνων αλλά μόνον η
25 παράβαση των ενεργειών εκείνων που χαρακτηρίζονται σαν ουσιώ-
δεις. Η κρίση για το χαρακτήρα του τύπου σαν ουσιώδους ανήκει
στο δικαστή και σαν κριτήριο για το σχηματισμό τέτοιας κρίσης
λαμβάνεται, μεταξύ άλλων, υπόψη η επιρροή που άσκησε η παρά-
βαση του τύπου στο περιεχόμενο της απόφασης. (Βλέπε Σπηλιωτό-
30 πουλου "Έγχειρίδιον Διοικητικού Δικαίου", 1978, σελ. 403-407.)

25

30

Η αθέτηση τύπου δεν συνεπάγεται ακυρότητα εάν από την εκτί-
μηση των ειδικών συνθηκών προκύπτει ότι αυτή δεν επηρέασε πράγ-
35 ματι τις εγγυήσεις υπέρ της νομιμότητας της πράξης ή όταν προκύ-
πτει ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν επήλθε βλάβη στα συμφέ-
ροντα του διοικουμένου. (Βλέπε Στασινόπουλος "Δίκαιο Διοικητι-
κών Πράξεων", 1951, σελ. 227-234, *Βασιλείου κ.ά. v. Ε.Δ.Υ.* (1992)
4 Α.Α.Δ. 651 και *Δημοκρατία v. Ανδρέα Στυλιανού κ.ά.* (1990) 3
40 Α.Α.Δ. 2427.)

35

40

Από τα περιστατικά της συγκεκριμένης υπόθεσης έχω καταλήξει
ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε διασφάλιζε την ανωνυμία των
διαγωνιζομένων, συμπεριλαμβανομένων και των αιτητών, η δε πα-

ρατυπία που σημειώθηκε με την παρουσία μελών της Κριτικής Επιτροπής στο χώρο παράδοσης των μελετών λίγο πριν από τη λήξη της παράδοσης, δεν επηρέασε, ούτε απεδείχθη ότι επηρέασε, την κρίση της Επιτροπής όσον αφορά τα αποτελέσματα του διαγωνισμού.

5

Ο πιο πάνω ισχυρισμός των αιτητών δεν έχει θεμελιωθεί και απορρίπτεται.

Μέσα στα πλαίσια των υποχρεώσεων των διαγωνιζομένων για διατήρηση της ανωνυμίας τους, ο όρος 6.1 της Προκήρυξης επέβαλλε τη χρήση εξαψήφιου αριθμού ως διακριτικού συμβόλου της κάθε μελέτης. Ο αριθμός αυτός δεν έπρεπε να αποτελεί αριθμητική πρόοδο, ούτε να περιέχει οποιοδήποτε αριθμό τηλεφώνου.

10

Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών ότι το ενδιαφερόμενο μέρος (4) χρησιμοποιώντας επταψήφιο αντί εξαψήφιο διακριτικό σύμβολο στη μελέτη του, παραβίασε επιτακτική διάταξη της Προκήρυξης και για το λόγο αυτό η μελέτη του θα έπρεπε να θεωρηθεί άκυρη και να μην είχε ληφθεί υπόψη από την Κριτική Επιτροπή.

15

20

Συμφωνώ με την πιο πάνω εισήγηση των αιτητών. Η χρήση εξαψήφιου αριθμού αποτελούσε επιτακτική υποχρέωση των διαγωνιζομένων, με βάση τους όρους της Προκήρυξης, την οποία το ενδιαφερόμενο μέρος είχε παραβιάσει. Η Κριτική Επιτροπή θεωρώντας έγκυρη τη μελέτη αυτή ενήργησε αντίθετα προς το άρθρο 21(6) των Κανονισμών Προκήρυξης.

25

Η παρατυπία η οποία σημειώθηκε ήταν ουσιώδης για το λόγο ότι υπήρχε σοβαρή πιθανότητα ο επταψήφιος αριθμός, που διέφερε από όλους τους υπόλοιπους, να αποτελούσε διακριτικό στοιχείο αναγνωριστικό της ταυτότητας του διαγωνιζομένου. Επιπλέον, η παρατυπία αυτή άσκησε ουσιώδη επίδραση στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης για το λόγο ότι στην παράτυπα υποβληθείσα μελέτη η Κριτική Επιτροπή απένεμε έπαινο.

30

35

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η απόφαση της Κριτικής Επιτροπής να βραβεύσει με έπαινο τη μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (4) ακυρώνεται.

Ο επόμενος λόγος ακύρωσης αφορούσε τη νομιμότητα της απόφασης της Επιτροπής να απονεμίει το 2ο βραβείο στη μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (2). Σύμφωνα με την εισήγηση των δικηγόρων των αιτητών η μελέτη αυτή, η οποία υποβλήθηκε σε δύο μακέτες αντί σε μία, παραβίαζε τους όρους 12.7 και 16.5 της Προκήρυξης

40

και η Επιτροπή βραβεύοντάς την παραβίασε τις πρόνοιες του άρθρου 21 των Κανονισμών.

5 Ο όρος 16.5 της Προκήρυξης ανέφερε ότι μεταξύ των άλλων σχεδίων και εγγράφων οι διαγωνιζόμενοι έπρεπε να υποβάλουν πρόπλασμα (μακέττα) της οικοδομής και της διαμόρφωσης του ελεύθερου χώρου σε κλίμακα 1:200, στην οποία επιτρέτετο να χρησιμοποιηθούν χρώματα.

10 Ο όρος 12.7 της Προκήρυξης ανέφερε ότι,

12.7 “Αν οποιαδήποτε μελέτη, που κατά την κρίση της Κριτικής Επιτροπής δημιουργεί αθέμιτο συναγωνισμό, γιατί περιέχει στοιχεία, προσθήκες, κ.τ.λ., πολύ περισσότερα από εκείνα που αναγράφονται στο Πρόγραμμα του Εργοδότη,”

θα εθεωρείτο άκυρη.

20 Σύμφωνα με το άρθρο 21(7) των Κανονισμών, μία μελέτη θα εθεωρείτο άκυρη εάν περιείχε περισσότερα στοιχεία (σχέδια, σκίτσα, φωτογραφίες κλπ) από αυτά που απαιτούντο στο Πρόγραμμα.

25 Είναι η εισήγηση των αιτητών πως η δεύτερη μακέττα που είχε χρησιμοποιήσει το ενδιαφερόμενο μέρος, δημιούργησε δυσμενή διάκριση και αθέμιτο ανταγωνισμό σε βάρος των άλλων διαγωνιζομένων οι οποίοι πιθανόν να δημιουργούσαν καλύτερη εντύπωση στην Επιτροπή, αν και αυτοί χρησιμοποιούσαν δύο μακέττες. Επιπλέον, με τη χρήση δεύτερης μακέττας υπήρχε πιθανότητα να γίνει αντιληπτή στην Επιτροπή η ταυτότητα του διαγωνιζόμενου,

30 αφού η μελέτη του ήταν και η μοναδική που περιείχε το επιπρόσθετο αυτό στοιχείο.

35 Σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος (13) των Κανονισμών, το Πρόγραμμα του Διαγωνισμού θα έπρεπε να περιέχει δήλωση κατά πόσον εγίνοντο δεχτές στο Διαγωνισμό διαφορετικές λύσεις ή παραλλαγή λύσεων από ένα διαγωνιζόμενο για το θέμα του Διαγωνισμού.

40 Τέτοια δήλωση περιείχετο εν προκειμένω στον όρο 10.0 της Προκήρυξης, ο οποίος ανέφερε τα ακόλουθα:

“Παραλλαγές λύσεων.

10.1. Κάθε Διαγωνιζόμενος μπορεί να υποβάλει και εναλλακτικές λύσεις ή παραλλαγές μιας λύσης.

10.2. Στην περίπτωση διαφορετικών λύσεων θα πρέπει να υποβληθούν σαν ξεχωριστές μελέτες με διαφορετικό διακριτικό σύμβολο. Στην περίπτωση παραλλαγών της ίδιας λύσης θα πρέπει να υποβληθούν σε επιπρόσθετα σχέδια και θα αποτελούν παράρτημα της ίδιας μελέτης.”

5

Σύμφωνα με το περιεχόμενο της ένορκης μαρτυρίας του μέλους της Επιτροπής Ακη Χαρολάμπους, η δεύτερη μακέττα την οποία υπέβαλε το ενδιαφερόμενο μέρος (2) αποτελούσε παραλλαγή της πρώτης μακέττας και συνεπώς της ίδιας λύσης, πράγμα απόλυτα επιτρεπτό με βάση τον όρο 10.2 της Προκήρυξης.

10

Ενόψει του περιεχομένου του πιο πάνω όρου 10 της Προκήρυξης, του όρου 12.7, ανωτέρω, ο οποίος παρείχε τη διακριτική ευχέρεια στην Επιτροπή να εξασκήσει την κρίση της όσον αφορά την εκτίμηση των επιπλέον στοιχείων που πιθανόν να δημιουργούσαν αθέμιτο ανταγωνισμό και με βάση το τεκμήριο της νομιμότητας και ελλείψει μαρτυρίας περί του αντιθέτου, γίνεται δεχτό ότι η επιπλέον μακέττα που υπέβαλε το ενδιαφερόμενο μέρος (2) αποτελούσε παραλλαγή της ίδιας λύσης και ο σχετικός ισχυρισμός των αιτητών απορρίπτεται.

15

20

Είναι η εισήγηση των αιτητών πως η μελέτη η οποία βραβεύτηκε με πρώτο βραβείο, παρουσίαζε σαφείς παρεκκλίσεις από τα επίσημα δεδομένα του διαγωνισμού και ως εκ τούτου δεν έπρεπε να γίνει αποδεχτή, πολλώ μάλλον, να βραβευτεί.

25

Σύμφωνα με την πιο πάνω εισήγηση, το ενδιαφερόμενο μέρος (1) παράθεσε το σύνολο των ζητούμενων γραφείων, πλην αυτών της μελλοντικής επέκτασης, στο ισόγειο κατά παράβαση των κατευθυντήριων γραμμών που δόθηκαν στους διαγωνιζομένους με την έκθεση του Δημοτικού Γραμματέα, στην οποία αναφέρετο ότι, “Το Γραφείο του Δημάρχου, τα Γραφεία του Διοικητικού Τμήματος, καθώς επίσης και το Γραφείο του Δημοτικού Ταμεία και το Λογιστήριο να βρίσκονται στον όροφο. Είναι επιθυμητό οι υπηρεσίες που έρχονται σε συχνή επαφή με το κοινό να είναι στο ισόγειο (Τεχνικό Τμήμα, Υγειονομικό Τμήμα και Γραφείο Εισπράξεως Φορολογιών).”

30

35

Το ενδιαφερόμενο μέρος (1) τοποθέτησε τόσο τις υπηρεσίες που έρχονταν σε επαφή με το κοινό όσο και τα γραφεία του διοικητικού προσωπικού του Δήμου στο ισόγειο. Η Κριτική Επιτροπή εξέφρασε τα ακόλουθα σχόλια για τη διαρρύθμιση αυτή: “Ουσιαστικά όλες σχεδόν οι λειτουργίες του Δήμου γίνονται στο ισόγειο με εμφανή πλεονεκτήματα στη διακίνηση του κοινού και του προσωπικού.”

40

Σε σχετική ερώτηση που υποβλήθηκε από διαγωνιζόμενο, η Κριτική Επιτροπή διευκρίνισε ότι θα ήταν επιθυμητό οι γραφειακοί χώροι να κατανεμηθούν σε δύο μόνον ορόφους.

- 5 Τόσο από την έκθεση του Δημοτικού Γραμματέα όσο και από την απάντηση που δόθηκε στην πιο πάνω ερώτηση, είναι φανερό πως ήταν επιθυμητό για την Επιτροπή να τοποθετηθούν στο ισόγειο όσες υπηρεσίες έρχονταν σε συχνή επαφή με το κοινό, κι' αυτό για
10 ευνόητους λόγους, τα δε γραφεία ήταν και πάλιν επιθυμητό να κατανεμηθούν σε δύο μόνον ορόφους.

- Η τοποθέτηση από το ενδιαφερόμενο μέρος και των δύο πιο πάνω λειτουργιών στο ισόγειο δεν βρισκόταν, κατά την άποψή μου, σε οποιαδήποτε αντίθεση με τις πιο πάνω κατευθύνσεις ούτε και καθι-
15 στούσε την πρότασή του εκτός προδιαγραφών.

- Παρεμφερής με τα πιο πάνω ήταν και η εισήγηση των δικηγόρων των αιτητών ότι η μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (1) έδινε κα-
20 τανομή των γραφειακών χώρων που θα αποτελούσαν μέρος της μελλοντικής γραφειακής επέκτασης σε τρίτο όροφο, κατά σαφή παρεκκλίση της κατεύθυνσης για τοποθέτηση των γραφειακών χώρων σε δύο μόνον ορόφους.

- Όπως προαναφέρθηκε, η σχετική κατεύθυνση που δόθηκε ανα-
25 φορικά με το θέμα αυτό ήταν ότι θα ήταν επιθυμητό και όχι επιτακτικό να κατανεμηθούν οι γραφειακοί χώροι σε δύο μόνον ορόφους. Περαιτέρω, σε σχετική ερώτηση που υποβλήθηκε, κατά πόσον η μελλοντική γραφειακή επέκταση θα έπρεπε κατ' ανάγκη να προβλεφθεί σε ισόγειο, η απάντηση ήταν ότι κάτι τέτοιο επαφίετο στην
30 κρίση του μελετητή.

- Η επόμενη εισήγηση αφορούσε την τοποθέτηση από το ενδιαφερόμενο μέρος (1) της αίθουσας πολλαπλής χρήσης στον πρώτο όροφο, γεγονός το οποίο, σύμφωνα με τους αιτητές, βρισκόταν σε προ-
35 φανή αντίθεση προς τους όρους του κτιριολογικού προγράμματος και συγκεκριμένα της παραγράφου Α και της λογικής συνεξέτασης των παραγράφων Α(iv) και Στ(i).

- Δεν συμφωνώ με την εισήγηση αυτή των αιτητών. Ούτε στο κτι-
40 ριολογικό πρόγραμμα, ούτε και σε οποιαδήποτε άλλο έγγραφο του διαγωνισμού υπήρχε οποιαδήποτε επιτακτική πρόνοια ή ρητή υποχρέωση για τοποθέτηση της αίθουσας αυτής στο ισόγειο. Είναι η άποψή μου πως η κατανομή των αιθουσών στο χώρο, εκτός από τις περιπτώσεις ρητών κατευθύνσεων, επαφίετο και σε κάποια έκταση

στην κρίση και ελεύθερη δράση του ίδιου του μελετητή.

Είναι ο ισχυρισμός των αιτητών πως η μελέτη του ενδιαφερόμενου μέρους (1) παρουσίαζε σοβαρά προβλήματα πυρασφάλειας καθώς και προβλήματα καλού φωτισμού και εξαερισμού των γραφειακών χώρων, λόγω της παροχής μικρών σχετικά ανοιγμάτων σε σχέση με τα μεγέθη των επιμέρους χώρων. Επίσης, κατά σαφή παράβαση των περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμών και των όρων 1.7 και 12.4 της Προκήρυξης, παρουσίαζε μεγάλο αριθμό χώρων στάθμευσης που βρίσκονταν σε απόσταση μικρότερη των τριών μέτρων από τη γραμμή ρυμοτομίας. 5 10

Τα προβλήματα πυρασφάλειας είχαν εντοπιστεί από την Κριτική Επιτροπή, η οποία στη σχετική έκθεσή της σημείωσε ότι αυτά θα έπρεπε να αρθούν. Σύμφωνα με τον όρο 5.3 και 5.3.2 της Προκήρυξης, σε περίπτωση απονομής Πρώτου Βραβείου ο Εργοδότης υποχρεούτο να αναθέσει στον βραβευθέντα την εκπόνηση της μελέτης, με την επιφύλαξη να ζητήσει από αυτόν μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα λογικές μετατροπές στη μελέτη του για να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις του Εργοδότη. 15 20

Είναι γεγονός πως σε σχετική ερώτηση που υποβλήθηκε, κατά πόσον στο μέρος του οικοπέδου που ενέπιπτε στην κλίμακα 1:1250 ήταν δυνατόν η αρμόδια Αρχή να επιτρέψει την εφαρμογή των προνοιών των άρθρων 6Α(9) και 6Α(10) των περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμών, η απάντηση που δόθηκε ήταν αρνητική. Στη συνέχεια όμως και σε συνεδριάσή της με ημερομηνία 3/10/1991 (βλέπε Κυανούν 123 στο φάκελο), η Κριτική Επιτροπή, προφανώς μετά από τη διαμαρτυρία διαγωνιζομένου για μη τήρηση του όρου 1.7 της Προκήρυξης από μέρους της, αποφάσισε να σταλεί σε όλους τους διαγωνιζομένους επιστολή στην οποία θα εδιευκρινίζετο ότι παρόλο που η απάντηση της Κριτικής Επιτροπής όριζε ότι το κτίριο έπρεπε να απέχει 10 πόδια από όλα τα σύνορα του τεμαχίου και τη γραμμή ρυμοτομίας, εντούτοις, μελέτες οι οποίες έγιναν σύμφωνα με τις πρόνοιες του Οικοδομικού Κανονισμού 6Α θα εθεωρούντο έγκυρες, σύμφωνα με το άρθρο 1.7 του προγράμματος του διαγωνισμού. 25 30 35

Στην απαντητική γραπτή αγόρευση των αιτητών αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, η προσφορά για την ανέγερση του Μεγάρου με βάση τη βραβευθείσα μελέτη θα υπερέβαινε το £1.000.000. Σύμφωνα με τους όρους 3.0 και 12.3 της Προκήρυξης, ο προϋπολογισμός δαπάνης του έργου ανήρχετο στο ποσό των £600.000 περίπου, με ανεχτό όριο απόκλισης μέχρι 20%. Σύμφωνα με την ένορκη μαρτυρία του μέλους της Κριτικής Επιτροπής Άκη Χαραλά- 40

μπους, το κόστος της οικοδομής δεν υπερέβαινε το ποσό των £645.000 και συνεπώς ήταν σύμφωνο με τους όρους του διαγωνισμού. Οι αιτητές, οι οποίοι φέρουν το βάρος αποδείξεως, δεν έχουν στοιχειοθετήσει με αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία τον πιο πάνω ισχυρισμό τους. Συνεπώς, ο ισχυρισμός αυτός παρέμεινε αθεμελιώτος και απορρίπτεται.

Σύμφωνα με τον όρο 8.2 της Προκήρυξης οι απαντήσεις της Κριτικής Επιτροπής προς τις ερωτήσεις των διαγωνιζομένων θα έπρεπε να σταλούν όχι αργότερα από τις 16/9/1991. Είναι η θέση των αιτητών πως η καθυστέρηση στην κοινοποίηση, που αποδεικνύετο από το γεγονός ότι το έγγραφο κοινοποίησης των ερωταπαντήσεων έφερε ημερομηνία 17/9/1991, αποτελούσε ουσιαστική παραβίαση των Κανονισμών.

Δε συμφωνώ με την εισήγηση των αιτητών ότι η καθυστέρηση μίας ημέρας στην αποστολή των απαντήσεων αποτελούσε τέτοια ουσιαστική παράβαση των όρων που θα μπορούσε να οδηγήσει την όλη διαδικασία του διαγωνισμού σε ακύρωση. Εξάλλου, η μικρή καθυστέρηση που σημειώθηκε, υπήρξε κοινή για όλους τους διαγωνιζόμενους και οι αιτητές, οι οποίοι υπέβαλαν εμπρόθεσμα τις μελέτες τους, δεν απέδειξαν ότι υπέστησαν οποιαδήποτε συγκεκριμένη ζημιά από αυτήν.

Ενόψει των πιο πάνω, η απόφαση της Κριτικής Επιτροπής κρίνεται εύλογα επιτρεπτή όσον αφορά την απονομή του 1ου, 2ου και 3ου βραβείου στα ενδιαφερόμενα μέρη. Η απόφαση της Επιτροπής που αφορούσε την απονομή του εταίνου, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, ακυρώνεται.

Δεν εκδίδεται διάταγμα ως προς τα έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει μερικώς χωρίς διαταγή για έξοδα.